

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003025

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Едуард Андрійович

2. Eduard A. Shevchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 29-08-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 2/4, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10583

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 2/4, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 2/4, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17.01

Тема дисертації:

1. Адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів, що реалізують митну політику
2. Administrative legal principles of public control over the activities of customs authorities

Реферат:

1. У першому розділі досліджено сутність та призначення інституту громадського контролю за діяльністю суб'єктів владних повноважень, здійснено класифікація форм громадського контролю за діяльністю суб'єктів владних повноважень. Обґрунтовано, що громадським контролем за діяльністю суб'єктів владних повноважень є діяльність інститутів громадянського суспільства та окремих представників громадськості у рамках реалізації принципу народовладдя та їх конституційного права на участь в управлінні державними справами шляхом оцінки відповідності правових актів та документів публічної політики суб'єктів владних повноважень (їх проектів) вимогам законодавства (оцінка правомірності / перевірка з метою запобігання та виявлення порушень вимог законодавства) та/або цілям й показникам ефективності формування та/або реалізації державної політики або місцевого самоврядування (оцінка доцільності / відповідності суспільним інтересам) з можливістю висловлення зауважень пропозицій щодо альтернативних підходів до вирішення відповідного питання організації та/або діяльності суб'єкта владних повноважень. У другому розділі

визначено адміністративно-правові засади громадського контролю за діяльністю органів, що реалізують митну політику, за законодавством України, узагальнено зарубіжний досвід організації та забезпечення здійснення громадського контролю за діяльністю органів, що реалізують митну політику: адміністративно-правовий аспект. Встановлено, що однією з основних форм громадського контролю за діяльністю митних органів у зарубіжних державах (Канада, Нідерланди, Сполучене Королівство тощо) є утворення консультативно-дорадчих органів за участю підприємств й фізичних осіб та уповноважених посадових осіб митних органів й інших заінтересованих державних органів та органів місцевого самоврядування. Ці консультативно-дорадчі органи мають: 1) очолюватись посадовою особою з числа керівного складу митної служби; 2) бути репрезентативними; 3) мають включати у своєму складі лише тих представників категорій учасників митних відносин та інших заінтересованих осіб, які відповідають вимогам щодо належного рівня кваліфікації та професійного досвіду; 4) бути постійним майданчиком обміну інформацією, зауваженнями та пропозиціями із підприємствами та фізичними особами щодо діяльності митних органів за її основними напрямками як на стадії розробки, так й на стадії реалізації нормативно-правових актів та адміністративних актів. У третьому розділі окреслено функціональні та інституційні особливості діяльності органів, що реалізують митну політику, як об'єкта громадського контролю, визначено засадничі контури моделі громадського контролю за діяльністю органів, що реалізують митну політику, в Україні, зокрема: 1) формування персонального складу ради громадського контролю за митною службою шляхом рейтингового інтернет-голосування громадян, які проживають на території України, за кандидатів, що були обрані серед громадських організацій, бізнес-асоціацій та експертів та не є представниками органів державної влади та органів місцевого самоврядування або афілійованими із ними представниками громадськості (як альтернатива, пропонується допускати участь у діяльності рад громадського контролю посадових осіб митних органів у кількості, яка є меншою за половину їх складу), які відповідають вимогам щодо належного рівня кваліфікації та професійного досвіду; 2) установа строку повноважень члена ради громадського контролю за митною службою тривалістю 2 роки; 3) розширення повноважень ради громадського контролю за митною службою за рахунок включення до них питань оцінки виконання митною службою показників ефективності та результативності її діяльності тощо.

2. In the first chapter, the essence and purpose of the institution of public oversight over the activities of public authorities are examined, and a classification of the forms of public oversight of the activities of such authorities is provided. It is substantiated that public oversight of the activities of public authorities constitutes the activities of civil society institutions and individual members of the public within the framework of implementing the principle of popular sovereignty and their constitutional right to participate in the management of state affairs. This participation takes the form of assessing the compliance of legal acts and public policy documents (including their drafts) issued by public authorities with legislative requirements (assessment of legality and verification aimed at preventing and detecting violations of the law) and/or with the goals and performance indicators of the development and/or implementation of state policy or local self-government (assessment of appropriateness and alignment with public interests). Such oversight includes the possibility of expressing comments and submitting proposals for alternative approaches to addressing specific issues related to the organization and/or activities of public authorities. The second chapter defines the administrative and legal foundations of public oversight over the activities of bodies implementing customs policy under Ukrainian legislation and generalizes foreign experience in organizing and ensuring public oversight of the activities of bodies implementing customs policy, focusing on the administrative and legal dimension. It is established that one of the main forms of public oversight over customs authorities in foreign states (e.g., Canada, the Netherlands, the United Kingdom) is the establishment of consultative and advisory bodies comprising businesses, individuals, authorized officials of customs authorities, and other interested state and local self-government bodies. These consultative and advisory bodies are required to: (1) be chaired by a senior official of the customs service; (2) be representative in nature; (3) include only those representatives of the categories of participants in customs relations and other stakeholders who meet the necessary qualification and professional experience requirements; and (4) serve as a permanent platform for exchanging information, comments, and proposals with businesses and individuals regarding the activities of

customs authorities, both at the stage of developing and at the stage of implementing legal acts and administrative decisions. The third chapter outlines the functional and institutional peculiarities of the activities of bodies implementing customs policy as objects of public oversight and defines the key contours of a model of public oversight over such bodies in Ukraine. In particular, it provides for: (1) the formation of the personal composition of the Public Oversight Council for the Customs Service through online ranking-based voting by citizens residing in Ukraine, for candidates selected among representatives of non-governmental organizations, business associations, and experts who are neither representatives of public authorities nor affiliated with them (as an alternative, participation of customs officials in such councils is proposed, provided their number does not exceed half of the council's composition), and who meet the necessary qualification and professional experience requirements; (2) setting a two-year term of office for members of the Public Oversight Council for the Customs Service; and (3) expanding the powers of the Public Oversight Council to include assessing the Customs Service's performance indicators and efficiency etc.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Шевченко Е. А. Сутність та визначальні ознаки громадського контролю за діяльністю органів влади. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2024. № 13. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-13-01-01>
- 2. Шевченко Е. А. Повернення помилково та/або надміру сплачених сум митних платежів: шляхи підвищення ефективності захисту прав декларантів. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 5. С. 432-436. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.77>
- 3. Шевченко Е. А., Крилов Д. Б. Повернення помилково та/або надміру сплачених сум митних платежів за законодавством України: проблеми та перспективи. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2023. № 10. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-10-01-01>
- 4. Шевченко Е. А., Крилов Д. Б. Рішення щодо зобов'язуючої інформації щодо митної вартості: передумови запровадження у законодавство України. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2023. № 9. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2023-9-01-05>
- 5. Шевченко Е. А. Зарубіжний досвід організації та забезпечення здійснення громадського контролю за діяльністю митних органів: адміністративно-правовий аспект. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2025. № 89. Ч. 3. С. 152-158.
- Шевченко Е. А. Рішення щодо зобов'язуючої інформації щодо митної вартості як інструмент сприяння декларантам та посилення інституційних можливостей митних органів. Інтеграція юридичної науки і практики як основа сталого розвитку правової системи: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 14-15 листопада 2022 р.). Дніпро, 2022. С. 98-101.
- Шевченко Е. А. Інструменти громадського контролю: загальнотеоретичні засади. Вітчизняна юридична наука в умовах сучасності: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 16-17 березня 2023 р.). Харків, 2023. С. 68-71.

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативних документів; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: розробка наукового підґрунтя для системного вдосконалення правових та організаційних основ громадського контролю за діяльністю митних органів.

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лютиков Павло Сергійович

2. Pavlo S. Liutikov

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6173-0128

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 2/4, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білак Наталія Ігорівна

2. Nataliia I. Bilak

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, буд. 1, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дорофеева Лілія Максимівна
2. Liliia M. Dorofeieva

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0585-5927**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"**Код за ЄДРПОУ:** 02070832**Місцезнаходження:** вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Приймаченко Дмитро Володимирович
2. Dmytro V. Pryimachenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Університет митної справи та фінансів**Код за ЄДРПОУ:** 39568620**Місцезнаходження:** вул. Володимира Вернадського, буд. 2/4, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Мазур Анатолій Васильович
2. Anatolii V. Mazur

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-1073-4799**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Університет митної справи та фінансів**Код за ЄДРПОУ:** 39568620

